

Дмитро Кремень

ПЕРЕКРЕСТОК

СЛОВОЗИ Сухого Фонтану

МИКОЛАЇВ

с е р і я
«Миколаївське перехрестя»

Уклін Сухому Фонтану

Допитливого читачеві цієї книги слід нагадати, що на топонімічній карті Миколаївського півострова велика ділянка берега Бузького лиману в північній частині Спаського урочища в часи освіченого правителя адмірала М. С. Мордвінова був розбитий великий казенний сад, який зрошувався з місцевих джерел (фонтанів). У 30-ті роки XIX століття тут був споруджений «водовет», що постачав водою будинок головного командира Чорноморського флоту і всю округу. Водопровід справно працював аж до 60-х років XX століття. Однак старі джерела вичерпалися, вода зникла, і, природно, виникла назва «Сухий Фонтан», яким стали іменувати і урочище, і Спаське Адміралтейство. Тут виник новий міський мікрорайон.

У літописній історіософії відомого українського поета Дмитра Креміня берег Бузького лиману – центр міфологічного простору. Він поруч з Флотським бульваром, Адміральською, Соборною – вулицями міста Святого Миколая. Але він поруч і з територією Великої Скіфії, Ольвії Понтіїської, Дикого поля, кручами Дніпра, Таращанським лісом, трагічним Чорнобилем.

Поет – сучасник усіх поколінь, що пише свою книгу буття. У ній пульсує минуле, живе шалений Тарас Шевченко. Вони необхідні нам, щоб осмислити сьогодняшій день, зрозуміти найважливіше і найголовніше.

Такі уроки лірики поета, такі його «Сльози Сухого Фонтану».

Євген Мірошніченко

Дмитро Кремінь

Сухого Фонтану
Сльози

лірика

Шамрай
ПОЛІГРАФІЧЕСКОЄ ОБ'ЄДИНЕННЯ

Видавець П.М. Шамрай
Миколаїв
2014

УДК 821.161.2-1
ББК 84(4УКР)6-5я44
К 79

Художнє оформлення - Козоріз А. І.

Дмитро Кремінь.

К 79   Сльози Сухого Фонтану. Лірика – Миколаїв : Вида-
вець Шамрай П. М., 2014. – 72 с.
ISBN 987-617-680-014-9

У новій книзі відомого поета, лауреата Державної премії України імені Тараса Шевченка, літературних премій імені Василя Чумака, Володимира Свідзінського, Зореслава, Володимира Сосюри, Леоніда Вишеславського «Планета поета» ви прочитаєте вірші, написані в останні роки, буремні та доленосні для всієї нашої країни. Тектонічні зрушення планетарного масштабу диктують автору і любов до пораненого серця простої людини, і сучасні формотворчі пошуки, пошуки ідеостилю.

«Сльози Сухого Фонтану» стануть здобутком і шанувальників традиційної поезики, і любителів модерного красного письменства. Книга розрахована на широке коло читачів.

**УДК 821.161.2-1
ББК 84(4УКР)6-5я44**

ISBN 978-617-680-014-9

© Кремінь Д. Д., 2014
© Шамрай П. Н., 2014

С Л Ь О З И СУХОГО ФОНТАНУ

—

Ти витягла щасливу лотерею,
Та щастя в тому виграші нема.
Коли ми відшукаємо Гілею?
За літом одшукається зима.
Боги Еллади задля злого жарту
На кін кидають блискавку і грім.
А ми собі шукали биту карту,
Аби роздати козирі усім.
Усе-усе по древньому закону
На круги повертається своя...
Які мужі при картах – з Іліону!
А скіфенята царські – ти і я...

СЛЬОЗИ СУХОГО ФОНТАНУ

Задув суховій на Сухому Фонтані,
Ще тут Мазепа схилився на зруб.
Герої галантних століть полум'яні.
Епоха вітрами цілованих губ.
А там – у костелі доправилаь меса,
Та дзвін православний гуде крізь туман...

І збили до крові трамваї колеса.
Стираються гальма, а це – не фонтан!
І я у планиду вдивляюся й гасну,
Узяв суховій аж за племінь свічу...

Я тут не чужий. Я ходив на Терасну,
Сухого Фонтану сльоза – ув очу.
Приходив поетом до друга-музики.
Забутого ВІА «Орбіта» свій чар...
Убили музику...

Та ми не відвикли
Від музики віку – електрогітар.
І нині щасливі з мелодій яхт-клубу.
Відкинули роки, немов їх нема...

Сухого Фонтану кохання і згубу
Відносить на крилах мелодій зима.
Іще нас не скоро в яхт-клубі не стане,
І звістку про це рознесе Інтернет...
І ти ще удариш у небо, Фонтане
Сухий – мірадами зір і комет!
Ольвійські монети в траві позбираю –
Дельфіни і профілі древніх богинь...
Спинись на Сухому Фонтані, трамваю!
Любове, любове – мене не покинь!

я так багато написав а це не видно в небесах
і сили світла і п'їтьми чекають іншого контенту
на колісницї між зірок одкрив планшет

Ілля-пророк
читайте зоряне письмо до відповідного моменту

хто має нині всі права – тому сьогодні трин-трава
тому Калігула й Нерон усе одно що той Сенека
поговорить сестра і брат уже сьогодні із-за ґрат
олімпіада підросте зросте на цвинтарі смерека

коли засмучений пророк уже подався до зірок
і понесли у мавзолей проґірклі мирро і єлей
та ЕХ-ua та екс-Ukraine у заповідному фіналі
зірву стеблину споришу і на пергаменті впишу
що ми не вмерли і не вмерем і жити будемо і далі

як добре те що розпростер над нами

гвинт гелікоптер
і хай фіґлює ТВ-і – у нас такий транзитний трафік
Аскольд і Дір – уже до дір і вся сім'я тепер на я
ноу айлав'ю усе на ю але в історії свій графік

на берегах ріки Дніпра кричать начальники ура
і в половецькому степу – касоги обри та хозари
а Рюриковичі були й ходили в Галлію посли
там Анна Руська там і ми про що б і нині не казали

як нас і нині дотика ця Ярославова донька
вона про Роланда а в нас і день у Києві та Кончі
лиш там де лови й ватажок і грає сяє там ріжок
і все зосталось назавжди – мисливці й звірі,
люди й гончі

о скільки років і віків ми під сузір'ям гончаків
і хто не править але йде із нашого єрусалиму
русалля про любов палку і вічне слово о полку
лисиці брешуть на щити та я ітиму я – ітиму.

ПОСЛАННЯ ДО МОВЧАЗНОЇ АДРЕСАТКИ

Найперша між богинь і перша серед фей...

І я пишу вам, Танечко Ліхтей!
Возношу вас над Анну і Марину...
О, світла сестро муз і розмарину,
Сьогодні ваш небесний апогей.
Благословляю кожна світлу днину
За мить натхнення зріднених людей,
І подумки на Срібну Землю лину.
Подайте – прошу – в китицях коня,
А крила є, і китиці, й дзвіночки...
Гіркий мій хліб визнання й вигнання:

Я маю сина, та не маю дочки.
Тому і мовлю вам при світлі дня:
Благословенні ваші ночі й дні,
Музична п'ядь жіночої правиці.
Але чому лише на чужині
У королях – поети і провидці?
А на своїй окраденій землі
Найпослідуці вийшли в королі.

Якби не той коштовний аметист,
Не проклятий Алігієрі Данте,
То й італійська – мов художній свист
Була б, а не латина... О, повстаньте

Ви, українці, браття-русини,
Хорвати білі, лемки, бойки чорні –
Шляхетні ми, парадні й відзігорні,
І ще якоїсь, віриться, весни
Зіграє ангел на небеснім горні.
Всенощна великодня засурмить
І три волхви розтануть у тумані:
Вони вклонились богодіві Тані,
Сестрі моїй по духу. Треба жить!
І потяг Київ–Ужгород спішить,
Епістола летить на Собранецьку.
Це знають і в Луганську, і в Донецьку,
Коли над териконами сніжить.
Але до цього треба ще дожить...
О феє розмарину – я твій брат.
І янголи спішать уже з Карпат
І линуть на такі далекі Татри.
І по ночах у горах – ватри, ватри,
і трапеза волхвів і янголят...

ЧАША ЧАСУ

згори донизу – знизу догори
у Чорноморці бачив я
щоразу цей піщаний
годинник – творчу
базу митці тут
мали літньої
пори
Евксинський Понт
і острів Березань у морі
та палаючі Стожари

тут обірвався слід моїх прощань
і зникли на вітрильнику корсари
з хозарами що мчали на коні
ходили козаки та гренадери
на табірній ескадреній
ні-ні
не «чайці» не галері
на косі –
козацтво катерининської ери
мене сьогодні марно не тривож
орлом двоголавим у сучаснім блиску
новітніх новоявлених вельмож
і спогадом про кобзу і колиску

спасибі ти приїхала сюди
аби пройшли задума і скорбота
ввійди у вир солоної води
і набери із неї срібла-злата
видіння щастя золота коса
від золотого пляжу до таверни
веселкою маслина вдень звиса-

звисає сяє – і життя без скверни
по смерті – й то повернемо сюди
сліди і юність приведемо нашу
піском присипле нинішні сліди
та це вже чашка часу в нашу чашу
митці зібрали пензлики давно
досушують пейзажі на мольберті
крап-лаком крові світиться вино
палахкотять – вино й монети стерті.

ЛІТЕРАТУРНИЙ СКВЕР

злото мідних труб
і моряцький «краб»
а садив я дуб
і садив я граб
од імення вдів
у сирітський час
а було – ходив
тут колись баркас
і матроський кльош
і музичний туш
і вганяв у дроз
гомін рідних душ
біль сердечних ран
і любов-свіча
дихав океан
в мене з-за плеча
тихо плакав альт
і з асфальту пил
а під той асфальт –
тисячі могил
закатав же тать
боляче усім
і пили нуль п'ять
і пили нуль сім
а тепер тепер –

музика й вино
мов старий тапер
кличе у кіно
фортеп'яний звук
сйаво рідних рук
давнє سینета
кінозал пїтьма
тридцять сьомий рік
сорок перший рік
що ти за один
як до болю звик
не столїття плин
а безмовний крик
сйаво мідних труб
комунар – не раб
ще устане дуб
зашумить і граб
поетичний сквер
тут шумить етер
але я мов лев
чую з верховїть
голоси дерев
друзів і столїть
мимо царських дач
мов кортеж – дуби
і далекий плач
мідної труби

І можна все життя прожити мовчки,
І Гоголем проїхати-пройти.
Замки великі та малі замочки
Пани із замків вводять на роти.
А посполитих давлять знов мажори,
Сперматозоїд, але вже нардеп.
Але народ і мовчки заговорить.
Хіба в народу є фамільний склеп?
І суть не в тому, щоб носити стяги,
За гріш кричати, що велять пани.
Хай шавка гавка. Ми народ одваги.
І нам у всі часи нема ціни!

Я не забуду... Голокіст – рамена...
Осклизле тім'я. Хтивий рот химер...
А це така скульптура є в Родена:
Та, що була прекрасна Омієр...

І більш нічого не знайти в Огюста.
Страшна мистецька магія прем'єр.
І та краса із магією бюста,
Самофракійська Ніка. Омієр...

Отам Огюст Роден. А там – Пракситель.
Померла Омієр, митець умер.
Про це усе замислився мислитель:
В «Пінчукартцентрі», в Луврі він тепер?

Пане Боже, звістую про Книгу Буття.
Аз єсьм раб твій, і трапеза – мед і кутя
Не в монаха, а в мене. Мій жезл і офіра...
Та возношу Тебе я до місяця й зір.
Але що там про Тебе накреслив Шекспір?
Прочитаю в сонеті Шекспіра.

От він пише... Та що він, той лондонський гад,
Англіканська змія, що і Риму не рад,
Ель як пив – не із кухля, а чаші...
Але нині порадую наше село:
Так отого Шекспіра таки не було!
Був актором сер Джонс і Крістофер Марло,
Та п'яничок у «Глобусі» доста було,
Вчене кодло нарешті це все довело:
Це граф Ретленд у руцех тримав те стило,
Що писало всі «Гамлети» наші!
Од Печерських горбів, од Карпат і до Татр –
Ви повірили справді, що «світ наш – театр»..
Вам директорська ложа? Партер? Бенуар?
Бельєтаж? А чи є контрамарка?
Ну, та я не візьму цей квиток і задар.

Як його не було, то хіба мені «star»
На театрах Карась і Одарка?
Осіни мою душу! Смири мою плоть,
А про тебе те саме казали... Господь –
Щось як опій, тютюн або люлька.
Вибачай, але всяке велике цабе
Вчора просто за бороду брало Тебе...
Що зосталось? На плесі бамбулька.
Отче наш, і Тебе зачитали до дір,
І мене зачитають, як Бог допоможе.
Я Тебе виглядаю із місяця й зір,
І зі мною в однім екземплярі Шекспір.
Ми все мнозі. У хорі. А може...

ПИСАНКА В МУЗЕЇ

Жило це яйце у курці, а курка – в старому млині.

Писане це яєчко курка знесла мені.

Писаний дурень писанку здав

у народний музей.

А золоті яєчка нині в чужих людей.

З півнями «курка FEMEN» знову сокоче тепер,

Скільки ж то із яєчка вилупилось кар'єр!

Навіть не пам'ятаю, хто із яйцем на лиці

Впав і піднявсь до трону саме на тім яйці?

Можете пригадати, можете – ні, а це

Вічне питання першості: курка, а чи яйце?

Писанка у музеї. Писана правда ця.

Канонізований лицар там виглядає з яйця.

Майже Олекса Довбуш. Майже Тугарин Вовк.

Ну, а борцям терновий вінчик – м'якіш, як шовк.

Мав би – віддав пів-царства, царицю і колізей

Я за музей писанкарства. Яйцеклітинний музей.

Музика, співи... Культурні всі ми, і кожен – боєць.

Хто ми без писаних дурнів, писаних наших яєць?

Ріки змілили наші – висхла ріка Рубікон...
Та із малого яєчка – справжній живий дракон!
Над Україною-Руссю крила простер на валу,
З'їв і солодку Дарусю, з'їв і Марусю малу.
...Казка чужого царства, мудра вона така.
Є в нас музей писанкарства. Хочеться... без квитка!

ANNO DOMINI

Господнє літо в Україні,
А не до віршів і балад.
Чому з народження понині
Чужі гріхи мені болять?
Мені смерекою запахне,
і знов замріявся поет...
І чом душа такого прагне,
коли вже вдома – Інтернет?
І ця дитина із Сухої
все шле мені в космічний смерк
Інет од Гугл, інет-сувої,
Але ні слова – від смерек!
А як мені не пригадати,
Коли усе пішло на злом,
І смерековий сволок хати,
І – словом це не передати! –
І батька, й матір за столом.
І гість колов хлопчину вусом.
А топірець! А постоли!
Немов під вишитим обрусом
Опришки сіли за столи.
Вони пили, колядували,
Вони веселими були.

Мов тіні предків побували
і звізду ясну принесли.
І на хрещатому морозі,
У хаті з дзеньками чарок,
І з колядою на порозі
Свят-вечір виріс до зірок...
Тоді росла трава шовкова,
Світили в душу ночі й дні...

А та колиска смерекова
Днесь увижається мені.
Січнева ніч і вічна казка,
Що не зносити голови...
Промовив батько:
– Не лякайся.
А мати мовила:
– Волхви...
...Суханська мова смерекова,
І коліскова пісня та,
Як наша доля присмеркова,
Мені з Інету доліта.
Вона літає, долітає
Із небесі, а на землі

Старий циган на скрипці грає
Про наше щастя і жалі...
Його давно уже немає,
А скрипка журиється в імлі.
Зелений огник знову блиска,
Засів за скайп якийсь там тип.
...Летить під стелею колиска.
Плачу немає, тільки схлип...

БЕТХОВЕН

Не муч мене ти співами, не муч.
І піаніно теж, уранці-рано...

У жінки вушко – мов скрипковий ключ,
І дар колоратурного сопрано.
Хай музика забуде про слова,
Пеани склу, бетону та залізу.
Не буде нас. А музика права
У янгольськiм диханні вокалізу.
Не забувай: прикликує маяк
Свій промінь, і пливе рікою човен.
І іде на чужину той козак,
Якого знав ще Людвіг ван Бетховен.
А ти забув. Тепер хоч вовком вий,
А не вернути вихор сніговий.
І шторм. І сніг. А будеш засинати
Серед снігів і стін бетонних хати, –
У тебе голос прозвучить новий.

І шторм. І буря «Апассіонати»!

епоха чорно-білого кіна
епоха чорно-білого екрана
і чорний силует біля вікна –
ти з мандрів не чекай мене кохана

вода з басейнИ – не вода із крана
і сонце наше з річки вирина
що ти мене діждалась – не омана
і телевизор і графин вина

ми тут жили – красиві й молоді
усе довкола грало кольорами

спливли неначе кола по воді
облич і літ печальні криптограми
а цифровий екран у півстіні –
не телик із минулого століття

о зупини літання літ
спини
це سینема де Swema вже зотліла
і склянка поминального вина
і цих стигматів окаянна рана

і ти стоїш біля вікна одна
і радісно смієшся із екрана
у Харкові благають سینема
а в Києві – пропашої Тараші
а в нас у Миколаєві зима
наш син і дім і всі літа найкращі
ти не сумуй – не в моді ти сумна

але чому самому ніби рана
епоха чорно-білого кіна
і ти біжиш до мене із екрана?

СКОВОРОДА

Миколі Корпанюку

...і камінь гробовий погляне із трави.
І – «Світ мене ловив, та не впіймав». І ви

Повірите, що це такий наївний світ,
І досі мудреця не зловить стільки літ?

А це чиї лани, і села, й городи,
І нрави, і права рідненької орди?

В однім гнізді живуть і сокіл, і змія,
Та соловей орлу не вірить. Як і я.

І все не йде з ума: ото б воскресли ви,
А спалено ваш дім, і книги, і сакви.

Я розгорну сувій – така епоха ця,
І горе простоти у нас на мудреця.

Нехай імперський блиск, і сокіл, і змія
Нас не засліплять. О, божественне ім'я!

О, камінь гробовий – промовистий, овва.
Стоконики летять... О, нрави, о права!
І правда – не права. Це все як божий день,
А там – рубають сад божественних пісень.

І вольності святі минули городи...
Та проросли в асфальт цих босих ніг сліди!

РИМСЬКІ КАЛЕНДИ

I

...Впали орли на повержені статуї.

Марс окривавив

Од Риму до Мантуї

Via La Strada –

І вже не до свят..

Магма у мозку.

І хочеться цезію.

Вчора в сенаті зарізали Цезаря.

Скоро

Калігула в'їде в сенат...

II

І патриції, і плебеї

в тому Римі такі шляхетні...

Зацілуй мене у Помпеї,

На Везувії чи на Етні.

Ми гаст-ероски із-за Понту...

Скіфіянці, грекині, киянці
налюбитися, рабе, онде,
пригубивши любовне к'янті.
А коли гладіатор Петроній
із-під Етни заграє на лютні,
я відчую в сльозі солоній:
то в сенаті курви валютні.
Я ж беззуба лише на кутні...
Пів Еллади без батька-матері,
а раби під орлами Риму...

Ти люби мене – хоч у кратері.
Я угору тебе вестиму.
Нам немає удома дому,
там, у Ольвії... Та за неї
ми загинемо...
А потому
скіфський ідол проснеться
в Помпеї...

Апостолом ти був і двадцять літ,
І тридцять літ до вікової дати...

За плином літ – падіння і політ,
Але не всім судилося –літати.

Вмирали. Боронили свій народ.
Аж оборона стала бороною.

Апостола годує нині рот
І рота охорони за спиною.

Де сад у Гетсимані? Ні душі...
У Понтія пізнали віру юну!

А вже зійшлись у храмі торгаші.
А вже апостол вийшов на трибуну...

КРЕЙСЕРСЬКА ЯХТА «ІКАР»
У ЯХТ-КЛУБІ (2013)

В'ється тоненький димок сигарети.
Вечір – і холодом віє з ріки.
Бунти холерні, бандитські банкетки
Пережили ми в недавні роки.
І доносили ковбойські щиблети,
Клубні червоні свої піджаки!
І дописали останні куплети
Про океани старі моряки...

Давній мій друже, в старому яхт-клубі
Знов стукотять кісточки доміно.
Ніжні пропали. Зосталися грубі.
Схрещені череп і кості в яхт-клубі
З голосом труб ерихонських в одно.
З часом. Добою, яка нас відторгла.
От і старий корабел од жалю
Хоче згадати щось... прямо із горла.
Горло – для пісні. Співай. Я люблю.
Музику дай молодому поету,
Юні слова на вустах – як нектар...
От і заходить – один на планету,
Всі океани здолавши, «Ікар».

От і заходить він – граючи, сяючи
Морем огнів, океанський цей лев.
Звідки прийшли ці жінки потрясаючі
З квітами в затінь зелених дерев?
У поцілунках здираючи губи,
Як ми бравурно вітаємо їх!
Кителі. Кортики. Радісні труби
Грають – і сльози від щастя не гріх.
Як ви жили без нас?
Пошуки гавані
Пережили у гіркій чужині.
Ви у рідні. Ви ще будете в плаванні.
Ви найрідніші тепер у рідні.
Штормом катовані, пресою славлені,
Та не ославлені досі – ні-ні!
Нумо, швартуйтеся! Світлою ерою
Ви освятились, і спокою час...

Голодомором, чумою, холерою,
Припортовою, пробачте, гетерою, –
Доки ти, світе, губитимеш нас?
Тут же такі музиканти й поети,
Край адміралів, куди не причаль...

От і пригас маячок сигарети.
Попіл упав у богемський криштал.
Понад голівкою милої русою,
З віч твоїх, пліч твоїх,
З – Господи – губ! –
Може, останньою, Ольцю, спокусою
Янгол вечірній злітає в яхт-клуб!

Небесне і земне. Земне й небесне.
Ще наш український бог воскресне,
Тоді, як ми воскреснемо зі сну.
Із летаргії вічного розп'яття,
Як до хреста зберуться сестри й браття,
І прокленуть облуду навісну.
А поки це життя гірке й чудесне,
Земне в небеснім, у земнім – небесне,
То ми йдемо без цілі, без мети.
А як уже дійдемо до безодні,
Побачимо в піску сліди Господні,
А нам до них судилося дійти.
Побачу слід його кривавих кроків...
І це вже триста українських років,
А я ніяк Вітчизну не знайду.
І лиш один усе чекаю вістку
Про Україну, скупану в любистку.
І плачу в Гетсиманському саду...

АВТОПОРТРЕТ ІЗ БЛИСКАВКОЮ

У старовинному сувої
Це буде вписано...
Але
Із уст акації сухої
Вже летіть листячко мале.

Все той же світ, який обдурить...
А доля генія гірка –
Не в позолоті палітурок,
А в захаявності рядка!

Асфальтівка звертає на Седнів.
На такий молодесенький Седнів.
На такий замальований Седнів –
На картини нема полотна...
Проминули часи золотії,
Відкричали народні витії,
Але б'ється у мене під серцем,
Що Шевченкова липа – одна.

Я на трон поетичний не сяду,
А тим більш не від'їду в Канаду.
Та й мені, та й мені з зорепаду
Крихта зірки упала вночі...

Я запродав би душу і чорту
За стихійну любов до офорту.
Як луна золотого акорду –
Молоденький поет при свічі.

Ні, нелегко і жив, і писав я...
Що тепер мені слава, безслав'я?
Чи Осія мені, чи Ісайя, –
Все одно мені, ох, все одно.

Повінчався навек з чужиною,
Налюбився з чужою жоною,
Але ти обійшла стороною,
Біла горлице, бідна княжно!

Асфальтівка на Седнів звертає.
Чорний ворон у небі кружляє.
Чи у Господа милість така є,
Як вечірня пречиста зоря?
І навпiл розламалися гори.
І ревуть реактивні мотори.
І свіча, що горіла учора,
Догоряє уже, догоря...

Я караюсь, і мучусь, і каюсь,
Мов гарячої ватри торкаюсь.
Зрікся я золотих істуканів,
І востаннє відбилось в очах:
Асфальтівка звертає на Седнів,
І ніколи – із Седнева в Канів.
І свіча догоряє під серцем,
І згоряє, мов серце, свіча...

Бабиного літа нить тоненька
Тане на блакитнім полотні...

Все минає. Навіть культ Шевченка.
Україна – вся на засланні.
Натягти шинель, у кирзу взутись,
Захалявну лірику плести...

Як нам в Україну повернутись?
І не в Канів – мертвими, як ти?
Полчища імперських істуканів
І тепер ідуть і йдуть на нас,
Де ішли дорогою на Канів
Ми колись, і з нами йшов Тарас.
Золото світило на емалі
І в поета-парубка сльозі...
Більше вже тепер на Кос-Аралі
Хлопчиків на ймення Таразі.
Бабиного літа дощ, насійся!

Змий цей пил
і змий із наших бід
В Україні –
дух малоросійства,
Змий бурлеск умерлих «Енеїд».
Ставте замість Леніна Шевченка,
А народ-кобзар – на засланні...
Бабиного літа нить тоненька,
Граї малим кобзариком мені.
Граї, допоки вічним небозводом
Сяє на блакиті золоте.
Ще народ повернеться народом.
І змете брехню, і все змете!

І мова Тараса,
і мова Франка...
Я також старався:
– Ні дня без рядка!
Щасливо писалось
І довго жилось...
І дещо зосталось.
І трішки збулось.
Мене не купили
Ні слава, ні гріш.
І все ж не кумири!
І все-таки вірш!
...Прийшов я у старість,
І бачив не раз:
По смерті zostались
Франко і Тарас.
Естрадні софіти.
І соло, і хор...
А ми – неофіти,
Й гряде Командор.

І строфи залізні.
І крик до зірок.
А сльози ці пізні,
І пізній рядок.
Неслави і слави
Пізнав ти, поет.
І пізній –
З уяви –
Автопортрет...

СЕДНІВ.
ШЕВЧЕНКОВА ЛИПА

Я спинився –
  за крок од безслав'я...
І мене пронизало умить:
Легко жив я і легко писав я,
А Шевченкова липа – шумить!
І де він Україну оплакав,
Нам інакше, нам світле дано.
І свячені ножі гайдамаків
Перекуті на рала давно.
Так чому ви шукаєте знову
Суєслів'я, поденні слова?
На словах – присягали ви слову,
Та Шевченкова липа –
  жива!
Ви на «вольво» катаєтесь нині,
Ви на яхтах п'єте і їсте...
Та присуджено інше людині,
Де Шевченкова липа цвіте!
Посадіте свій сад і діброву,
І дивіться епосі в лице.
...Ви й падлюці студенту Петрову

Посадили б уже деревце.
А донощиків плем'я гундосе
Над сузир'ям огнених «Трьох літ»...

Ти правічний, –
Я знаю, доносе!
Але вічний таки – «Заповіт».
Треба брати за віхою віху
І не ждати собі нагород.
І сміється над страхами віку
Незнищений мій, вічний народ.
Ні чини, ні звання, ні посади
Хай повік не стоять над пером.

Треба жити і треба писати
Степом,
Небом високим,
Дніпром.
І в епоху ракетного сопла
Нам судилася вічність, не мить,
Бо Шевченкова липа не всохла,
Бо Шевченкова липа –
Шумить!

І садок вишневий біля школи,
Біля школи яблуневий цвіт...
О, невже не вчути вам ніколи
Голоси дзвінких дитячих літ?
А травою встелена алея,
Яблуня, що звалася апорт?
Діти Архімеда й Галілея,
Малювання, музика і спорт?
У новітній феодальній ері
Як ми жити будемо віки,
Так, аби сміялись на папері
Пана Енгельгардта малюки?
Вмиєшся сльозами у Почайні,
Світ осліп уже давно й оглух.
Виб'ють із Тарасика на стайні
Український, гайдамацький дух?
І музикувати, і радіти
Буде пан за кавою глясе.
Ви питали, як там наші діти?
Просто не народяться. І все...

ФАТА ФАТУМУ

Музики не стомилися. І так
Ще танцюють молоді і гості,
Що на оцім дніпровськiм перевозі
І пліт, здається, пуститься в гопак.

І Ладо Костомарова привітна,
І сам боярин ще не жмурить віч...
Пливе Шевченко. З ним пливуть «Три літа».
Огненні літа. Десять літ – навстріч.

І білий день зів'яне, наче квітка.
І б'є арешт по конях вороних.
І зазирне у каземат лелітка,
Та вже нема союзників твоїх.
По хвилях попливли б вони, «Три літа»
Та що, та хто, поете, ти без них?

ІЗ ДОСЬЄ

Молодим українським поетом
Був на ярмарку слави і я...
Шапку в землю і хвіст пістолетом! –
Починалась епоха моя!
Та епоха навіки розпалась,
Хоч були мені всі ці літа
Під соломою хатка – як палац,
А солома – лише золота.
Я згоряю...
І я ще не вдома.
Та ввижається знову мені:
Догоряє і хата, й солома
На вогні, на пекельнім огні.
І не відаю, як пережити
Вік, що танковим траком зімне.
Може, будуть на старості вчити,
Хоч і пізно вже вчити мене:
– Спершу вивчи езопівську мову,
А затим українську, аби
Не вертатися пам'яттю знову
У часи молодії журби.

Там такі комсомольські богині.
Там вареники спільні смачні...
Та не тим о скорботній годині
Мені світять далекі вогні.
І нема мені юного снігу.
Я збагнув ці нехитрі ази.
Але я допишу свою книгу
І в оптичному прицілі сльози!

ВЕРБОВИЙ ШПІЦРУТЕН

Я пригадую – голос і дикцію,
Як читав ти, і як ти ішов...
Як узяв тебе в експедицію
Капітан-лейтенант Бутаков?
Імператор – тиран і деспот,
А тиранів не любить флот.
Миколаїв адміралтейський,
Ти таємної волі оплот.
Але й братові-адміралу
Не напишеш уже в Кронштадт,
Як узяв ти до Кос-Аралу
Недогублений цей талант.
...А вночі понад Кос-Аралом –
Линуть згуки у млі сирій.
І кривавиться обрій помалу,
Мов Тараса проводять крізь стрій!
Не заснеш...
І згадаєш панщину.
Академію – не забудь...
Це не сон...
А судьбу покріпачену
Цар-фельдфебель із прісними б'ють!
І розриті могили палають,
Де свячені ножі – до пори...

Та не обрій – шинель Миколая,
Мовби хмара, звисає згори.
Ну, а унтерські вигадки – куці:
Крізь шпіцрутени – уперед!
...Та минаються ексекуції,
Час іде, воскресає поет.
І підходить Тарас, пригнічений,
Хоч не час для поетових мук.
І шпіцрутен він, кров'ю мічений,
У задумі бере до рук.
Не журися, Шевченку, не треба.
З цього прутика бути вербі...
І під клаптем чужого неба
Ще сяйне її зелень тобі.
Бо поетова воля –
  простити
Хоч замучену, а судьбу.
Бо поетова доля –
  зростити
Із нікчемної різки – вербу.
Як свободи вино – цикута,
А шпіцрутен верби – любов...
Ця історія незабута,
Як зривали із тебе пута
Мічман Даль, капітан Бутаков.

Ми з тобою. Невольничі діти,
Розгортаємо давній сувій...
Будуть, батьку, тебе водити
Крізь двадцятого віку стрій.
І з далекого Сандармоху
Капітани НКВС
Розстріляють нову епоху,
Злиже кров конвоїрський пес.
І не раз поженуть до Сибіру
Колективного козака.
І дадуть не шинельку сіру,
А куфайку з тавром «з/к».
І коли передсмертним хоралом
Огласиться невольничий стрій,
У безкраїм степу за Уралом
Ми почуємо голос твій.
З України – із болем, журбою
Будеш ти повертати сюди.
...Кров'ю мічену гілку вербову
Ти в далекій землі не сади.
Київ, Канів гримлять салютами,
І панами стають раби.
Але чую: свистять шпіцрутени,
Заготовані із верби...

Так жаль мені саду, який сам собою цвіте.
А білена хата давно на замку, і нітрошки
Уже не чекаю, що літо прийде золоте...
Старе моє щастя, як схлипи трофейні
гармошки.

І жаль мені саду і всього, що тут постає.
Малиновий запах городу обійми розкриє,
І син мій малий ще: – О, радуйся, бабо Маріє!

А завтра – на Седнів. Альтанка там Глібова є,
Пленер живописців і церква кіношна із «Вія»...
Лиш хату замкнула навіки вже баба Марія...

Барокові, панські, мазепинські Снов і Турець,
Ідесь там, у Седневі, слід молодого Шевченка...
І я на заплаву гребу, на малий острівець:
Княгинє, яскине, яка ти мені далеченька!
П'ємо на пленері з мольберта, і хай йому грець!

Тепер і самому немає ні ночі, ні дня.
І лізе на голову вшістка мені чортівня.
І все ж мені жалко того молодого коня:
Він став, бо зчепився плужок уже з віссю
земною!

І небо високе гойдається понаді мною,
І в небі – як діти – літак літака здоганя.
Було мені щастя... Тепер воно рідко буває...
Висока-висока вода із Десни прибуває.
Літа під водою, де мріють столітні соми.
Висока-висока вода вже півсвіту затопить.
І риба столітня тебе попід хвилями схопить.
Й «Ракети» з Чернігова вже не діждемося ми.

І панночка-відьма над нами летить у труні.
І схлипує вітер. І Дивиться Вієм ув очі...
І хрест на могилі. І хрещики на полотні.
О панно любові! О ніч України! О, ночі!

І більше – ніколи. Ти чуєш? І більше – ні-ні.
Лиш панський маєток біліє крізь липи мені.
І ляля у льолі. Махнула поету рукою –
І все потонуло навіки, як сад над рікою.

Лиш Вієва доня, лиш твій силует на стіні...

АВТОПОРТРЕТ ЗІ СВІЧКОЮ

І картина ця уже остання...
Душу відпусти на покаяння!
Що я знаю? Славу? Слава – дим.
Я стояти хочу над водою,
Щоб завжди була ти молодою,
І щоб завжди був я молодим.
Крізь віки, мов крізь тюремні стіни,
Я прибув із іншої країни
В малорусько-руський цей Прованс...
Як Шевченко, бережу донині
Спогад богорівної княгині, –
Я, княгине, думаю про вас.
Ми удвох виходили до річки.
І була любов, мов племінь свічки,
Тільки погасили – і нема...
Я тебе кохав – єдину, люблю,
І мені передрікала згубу
На близькому пагорбі тюрма.
Землячки доносили і злились.
Ну, а в Миколаєві хвалились:
Із тюрми й Котовський не утік...
І стояли вдвох ми над водою.

Ти була такою молодою,
Як і той, такий далекий рік.
І сльоза в очах, од болю темних.
Привид канцелярій потаємних.
Ти, в хитоні з голови до п'ят...
Де любив тебе, собі на згубу,
Де було ще шахового клубу,
Де Микола Шелест ставив мат.
І під миколаївським платаном
Пахло до гріхом, то океаном.
На Інгулі – яхти й кораблі...
Перейшли літа, і весни, й зими.
Але ми не станемо чужими
На своїй окраденій землі.
Я живу – і не боюся смерті.
І мене на порошок не стерти,
Не зігнути в райдугу-дугу...
Ліпше вже, мов свічечки, загиньмо.
Автами, і літаками, й кіньми
Я тебе шукаю, дорогу.
Ти мені й по смерті будеш мила.
Ти мені всю душу полонила,
Жінко із очима божества.
А вода в ріці не прибуває.
А кохання тільки раз буває.
І по нас потрудиться трава...

МОВЧАННЯ ВОЛХВІВ

Любов свої воздвигне храми.
Хрестознімателі в любові
Ниць упадуть...
Але, живі,
Ми всі долучені до драми,
Молитись в Церкві-на-Крові.

Не вицвіло – блакитне й золоте,
Не кинув Бог, не посміявся ворог.
І ризи золоті, хорал на хорах,
І я сьогодні зовсім не про те.
А я про те, що і сяє і цвіте
Цей невимовний батьків сад у горах.
А вже на осінь – золоті плоди,
Город і сіно, і гриби, й отава...

Чому й навіщо тягнуться сюди
Такі минущі – суєта і слава?
От-от прийде серпневий зорепад,
Утоне сад у тихій позолоті...
Коли ж і я прийду в осінній сад,
Листок останній із людської плоті?
Я тут садив маленьке деревце,
А нині снігом стеляться вершини.
Печуть моє немолоде лице
Прощальні сльози рідної людини...

РЕЙС-2013

Рубайте якорі! –
Із дикопільських прерій,
У корабельний край, у це найкраще з міст
Прибуде на Петрів одвічний, вічний піст
Веселий Роджер – він із мандрів та етерій.
Уявний цей фрегат. Твіндек, де гра у віст,
І гра ця на кону первісних царств, імперій.
Мізерабельний час оплаканих мізерій,
І голосу нема. І йде великий піст.
За нами – океан. Омиті вже морями,
На палубі б'є ринда з якорями,
Колоратурно якір нам дзвенить...
Рубайте ж якорі! Ми попливемо знову
Туди, де вітровій розносить все по слову,
Прощальні ці слова і цю прощальну мить...

МАРЕВО

Світе мій, ми всі живі. На втому
Господу жалітися не слід.
І скажу – про юність незникому,
Про траву, про квіти біля дому,
Про спасенний материнський слід.
От і знову перекаати грому,
Блискавки і дощ із юних літ.

А проте – не все ще ми забули,
Ще не всі забудуть нас, коли
Вже не співи, а посмертні гули
Вирвуться з далекої імлі.
Постаріли наші наречені.
Постаріли з ними навіть ми...

Але ми єсмо. Дари свячені
Ще діждуться осені й зими.

Закує зозуля із діброви,
Дзвін покличе в церкву, бо Покрови,
Золотом засяють ліс і гай...

Але ти у землю не лягай.
О життя! Єдина доокола
Голосами діток плаче школа,
Ти її дарма не закривай.
Мудрагель із ликом златоуста,
Мчить по Україні, як Мамай.
Від горбів Печерських і до Хуста,
І до півдня школу не займай.
Дух христопродавства, дух ординства
Йде на дух опишківства: ми є!
Креше іскри шабля в брамах міста,
Довбушу, це казання твоє.
І Великий Луг у позолоті,
І горить багрець скарбів у нім,
І в битті аорт живої плоті.
Господи, і в імені Твоім!

ВОЛХВИ

– Месія народився,
Ісус Христос! –
До ранку веселився
Незнаний хтось.
Хто вірить – не вірить.
У вертепі – мла...
Хижо глипає Ірод
Із-за вола.
В Галілеї – спів,
У степу – зима.
А старих волхвів
І нема, й нема.
Вже звістили ви
Колядницьку путь.
А старі волхви
Все ідуть, ідуть...

Хоронили відому людину.
Принесли похоронні вінки...
Заридали: – Ой, сину, мій сину!
Сива мати і сиві жінки.
Заридали брати його й сестри.
Панахида. Промови і схлип.
Але раптом замовкли оркестри
І з кадилом наляканий піп.
Ошелешив усіх благодійник,
Але в цьому мерця не вини.
Бо піднявся во гробі покійник
І зіперся на віко труни.
Наче все ще хотів розказати,
Як він любить країну, народ.
Та нема вже отецької хати
Там, де тренос – як пісня без нот.
І немає із квітами дому,
Тільки вілла, та яхта і Кріт.
І хоронять людину відому –
Безіменні. Без імені світ...

О, як усе міняють інтер'єри!
Ти вплив на поверхню. Ти не вмер.
І діти збільшовиченої ери
Вписались у новітній інтер'єр.
У Кончі Заспі. В Пущі тій Озерній,
І ще, на всіх п'яти материках.
І зерна відділяються від зерній,
А плевела зросли не по роках.
І все – слова, слова... І все – химери,
Які нових наплодили химер.
Коли ж і я у пошуках кар'єри
Вже перейду з галопу на кар'єр?

Усе минає, та не все мине,
Як наше небо у високих зорях.
І ви ще спогадаєте мене.
А далі що? А далі... Бідний Йорик!

ПОЕТО-ХРОНІКА

Раулю Чілачаві

А було – прилечу в Кутаїсі...
І лиш тільки зійду з літака –
Там Ельбрус просяйне в небовисі,
Храм Баграта й Ріоні-ріка.
Ще не встигли завмерти мотори,
Ти на хвильку на трапі завмер...
А віддунюють хорами гори,
Голосів неповторні повтори.
Хто збереться на свято тепер?
Одійшло... На Баграті, в Гелаті,
З вітражами грузинських церков.
У царській білосніжній палаті,
Де вогонь на поета зійшов.
І коли спогадаю Ріоні,
Задивляюся в сонячну даль.
Голубі перемчали нас коні,
Наче імеретинська емаль.
І схиляюся знову при ватрі,
Їм шашлик і смакую вино.
От і я в Кутаїським театрі.

Як недавно і як це давно!
Ми були у поезії перші,
Але ми не покинемо час,
Де збирались поети імперські,
Але й інших любили. Це нас.
Під Ельбрусом, де білим обрусом
Простелився нетанучий сніг,
Обернувся до мене Ельбрусом
Пік любові до слова й до всіх.
До усіх, хто в краї поетичні
Прилітав, як до рідних людей.
Так шкода мені: всі ми невічні.
Але нас не забув Прометей...

В часу старому млині жито петлюють мені.
Мелють епохи овес. Днина то біла, то чорна...
Мельник, старенький Зевес,
Крутить заржавілі зерна.
Так проминають віки тут, біля Лети-ріки.
Те, що вже завтра прийде, я пригадаю учора.
Бачу окалину літ – ось, на зап'ясті руки.
Бачу млинарню Гамора.
Чую мелодію й крик. Скрипку циганську і смик.
Горло солоне змащу нині лише каніфоллю.
Як до розлуки не звик – мила, я твій чоловік,
Але тебе не зневолю.
Я і в чужій стороні тяжко робив у млині.
Дайте ж уже за віки мливо зароблене – борошно.
Став я, увесь в борошні,
А в мішках моїх – порожньо...

На березі моря не грає оркестрик,
Оркестрик із наших залюблених літ.
І ми подамося колись на Ай-Петрі,
Кохана, привіт!
Любились тут скіфи, любився тут еллін,
А нині повторний потворний едем.
Не наші тут вілла, і яхта, і елінг,
А ми – проживем.
Уже вечоріє. На вічному пружі
Я бачу і чую цю хвилю морську.
Твій слід зацілюють і рідні, і друзі,
І я – на піску.
Неначе в хитоні – ці хвилі солоні,
Високі накочують сині вали.
Була ти в бікіні, а я у хитоні,
Як ми тут ішли...

І ти – Афродіта, і ти – наречена.
Я був Анахарсіс, я – скіфський поет.
І як ти знайшла тут сувій Демосфена
І жменьку монет?

Ми долюбим своє. Договорим.
До нового народження дня
Над сумирним утомленим морем
Докигиче мале чаєня.
І постане в твоїм силуеті
Нотна музика дальніх морів.
Але все ж ти одна на планеті.
Я тобі говорив, говорив...
Я любив цю божественну жінку.
Я возносив тебе до зірок.
...Недописану мною сторінку
Хай засипле безжальний пісок!

ЗМІСТ

СЛЬОЗИ СУХОГО ФОНТАНУ	5
«Ти витягла щасливу лотерею...»	5
Сльози Сухого Фонтану	6
«Я так багато написав, а це не видно в небесах...»	8
Послання до мовчазної адресатки	10
Чаша часу	12
Літературний сквер	14
«Я не забуду... Голокіст - рамена...»	17
«Пане Боже, звістую про Книгу Буття...»	18
Писанка в музеї	20
Anno Domini	22
Бетховен	25
«епоха чорно-білого кіна...»	26
Сковорода	28
Римські календарі	30
«Апостолом ти був і двадцять літ...»	32
Крейсерська яхта «Ікар» у яхт-клубі (2013)	33
«Небесне і земне. Земне й небесне...»	36
АВТОПОРТРЕТ ІЗ БЛИСКАВКОЮ	37
«У старовинному сувої...»	37
«Асфальтівка звертає на Седнів...»	38
«Бабиного літа нить тоненька...»	40
«І мова Тараса...»	42
Седнів. Шевченкова липа	44
«І садок вишневий біля школи...»	46
Фата фатуму	47
Із досьє	48
Вербовий шпіцрутен	50
«Так жаль мені саду, який сам собою цвіте...»	40
Автопортрет зі свічкою	55

МОВЧАННЯ ВОЛХВІВ	57
«Любов свої воздвигне храми...».....	57
«Не вицвіло - блакитне й золоте...».....	58
Рейс-2013.....	59
Марево.....	60
Волхви.....	62
«Хоронили відому людину...».....	63
«О, як усе міняють інтер'єри...».....	64
«Усе минає, та не все мине...».....	65
Поето-хроніка.....	66
«В часу старому млині жито петлюють мені...».....	68
«На березі моря не грає оркестрик...».....	69
«Ми долюбим своє. Договорим...».....	70

Літературно-художнє видання

Дмитро Кремінь

Сльози Сухого Фонтану

Комп'ютерна верстка *І. Г. Курілович*

Формат 70x100/32. Ум. друк. арк. 2,93 Тираж 200 пр. Зам. № 1405-14

Видавець та виготовлювач Шамрай Павло Миколайович

вул. Рюміна, 2-а, кв. 38, м. Миколаїв, Україна, 54029.

Тел. +38 (0512) 37-59-83.

E-mail: pnsh@yandex.ru; www.shamray.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи МК № 4 від 16.09.2002

Дмитро Кремень

Якщо розглядати постать Д. Кременя у сьогочасній ліриці, позначеній різноманітними тенденціями від залюблення у ретро, неоавангардиськими віяннями – до постмодерністських експериментів, то поет сприймається немовби на перехресті всіляких тенденцій, вбираючи в себе їх досвід...

Поет знайшов свою, тверду відповідь на невблаганний виклик дегуманізованої дійсності.

*Юрій Ковалів
доктор філологічних наук,
професор Київського національного університету
ім. Т. Г. Шевченка*